

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-253S

СИЛАБУС	Моделі прийняття управлінських рішень	
SYLLABUS	Management decision-making models	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ФП 27	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	05	Соціальні і поведінкові науки Social and behavioral sciences
Спеціальність Field of Study	051	Економіка Economics
Освітня програма Degree Programme	Управління персоналом і економіка праці HR management and labour economics	

Силабус навчальної дисципліни «Моделі прийняття управлінських рішень» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 «Економіка». Рівне. НУВГП. 2024. 10 стор.

ОП на сайті університету:<https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/>

Розробник силабусу: *Олійник О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри трудових ресурсів та підприємництва
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 року

Завідувач кафедри: Міщук Г. Ю, д.е.н., професор.

Керівник освітньої програми: Юрчик Г. М., к.е.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 1 від “24” вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Н.Е. Ковшун, д.е.н., професор

© Олійник О.О., 2024

© НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Рік навчання, семестр	<i>3-й рік навчання, 6-ий семестр / 4-ий рік навчання, 8-ий семестр</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції:	<i>26/8</i>
Практичні заняття:	<i>24/6</i>

Самостійна робота:	100/136
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
	<i>Олійник Олена Олександрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва.</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Олійник_Олена_Олександрівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3941-2286
Як комунікувати	o.o.olivnuk@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	
<i>Метою вивчення навчальної дисципліни «Моделі прийняття управлінських рішень» є формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань теорії та практики прийняття ефективних управлінських рішень різними економічними агентами. Предметом навчальної дисципліни «Моделі прийняття управлінських рішень» є теоретичні та практичні засади розробки та обґрунтування управлінських рішень; методологія прийняття управлінських рішень з використанням сучасних методів та моделей.</i>	
Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6532	
Передумови вивчення	
<i>Вивчення навчальної дисципліни «Моделі прийняття управлінських рішень» базується на знаннях та компетенціях, які здобувачі вищої освіти отримали при вивченні таких навчальних дисциплін, як «Підприємницька діяльність», «Основи економіки», «Економіко-математичні методи і моделі», «Економіка підприємства», «Менеджмент».</i>	
Компетентності	

IK. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН-21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН-22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістові модулі, теми	Лекції, год.		Практ., год.		Сам. робота, год.	
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади прийняття управлінських рішень						
Тема 1. Управлінське рішення: сутність та класифікація	2	1	2	-	10	13
1. Сутність управлінського рішення, вимоги до нього.						
2. Класифікація управлінських рішень.						
3. Системний та ситуаційний підходи до управлінських рішень.						
Тема 2. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	2	-	2	-	9	14
1. Прийняття управлінських рішень: психологічний феномен.						

2. Стилi прийняття управлiнських рiшень.						
3. Модель прийняття рiшень Врума-Еттона.						
4. Психолiнгвiстичнi аспекти прийняття рiшень.						
Тема 3. Особливостi прийняття управлiнських рiшень рiзними економiчними агентами	4	1	2	1	10	13
1. Суб'єкти прийняття управлiнських рiшень.						
2. Прийняття рiшення як психологiчна проблема.						
3. Особливостi прийняття рiшень в управлiннi.						
4. Характеристика факторiв, якi впливають на прийняття управлiнських рiшень.						
5. Управлiнськi рiшення в процесах державного управлiння.						
Тема 4. Процес прийняття управлiнських рiшень	4	1	4	1	11	14
1. Процес пiдготовки управлiнських рiшень.						
2. Основнi етапи об'рунтування та прийняття управлiнських рiшень.						
3. Органiзацiя виконання управлiнських рiшень.						
4. Мотивацiя та стимулювання при реалiзацiї управлiнських рiшень.						
5. Контроль реалiзацiї управлiнських рiшень.						
6. Оцiнювання ефективностi управлiнських рiшень.						
Тема 5. Управлiнськi рiшення та вiдповiдальнiсть	2	1	2	1	10	14
1. Помилки при прийняттi управлiнських рiшень.						
2. Види вiдповiдальностi керiвника (управлiнця).						
3. Соцiальна вiдповiдальнiсть в процесi прийняття управлiнських рiшень.						
Всього за змiстовим модулем 1	14	4	12	3	50	68
Змiстовий модуль 2. Методичний iнструментарiй прийняття управлiнських рiшень						
Тема 6. Моделювання як метод прийняття управлiнських рiшень.						
1. Класифiкацiя методiв та моделей прийняття управлiнських рiшень.	4	1	4	1	11	13
2. Методи дiагностики проблеми управлiння.						

3. Методи генерації ідей, оцінювання і вибору варіанта рішення.						
4. Математичне моделювання економічних систем.						
5. Моделі теорії черг.						
6. Моделі аналізу вигоди – витрати.						
7. Моделі управління запасами.						
Тема 7. Експертні методи прийняття управлінських рішень						
1. Методи прийняття групових управлінських рішень.	2	1	2	1	10	13
2. Експертні процедури: формування груп та оцінка узгодженості						
3. Переваги та недоліки прийняття групових управлінських рішень.						
Тема 8. Ділові угри як метод прийняття управлінських рішень						
1. Сутність ділових ігор в управлінні.	2	-	2	-	9	14
2. Принципи та правила проведення ділових ігор.						
3. Ділові ігри при ухваленні рішень.						
9. Методи прийняття стратегічних управлінських рішень.						
1. Сутність і особливості стратегічних управлінських рішень.	2	1	2	1	10	13
2. Моделі стратегічного управління.						
3. Методи стратегічного аналізу суб'єкта господарювання.						
10. Прийняття управлінських рішень у умовах ризику, невизначеності						
1. Сутність та класифікація ризиків.	2	4	2	-	10	15
2. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності.						
3. Метод дерева рішень.						
Всього за змістовим модулем 2	12	4	12	3	50	68
Всього	26	8	24	6	100	136

Матриця відповідності структури освітнього компонента програмним результатам навчання

	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
ПРН-5			+			+	+	+	+	+
ПРН-12	+		+	+		+			+	
ПРН-17				+					+	+
ПРН-21		+	+	+	+			+		
ПРН-22	+	+			+					+

Форми та методи навчання

Форми навчання: навчальні (аудиторні) заняття; самостійна робота; контрольні заходи.
 Методи навчання: лекції у формі діалогу, проблемні лекції, навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), тестові завдання, ділові та рольові ігри.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Навчальна платформа Moodle, мультимедійні презентації, Padlet, Canva.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)		Сума
										40		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК 1	МК 2	100
6	5	6	7	6	7	6	6	6	5	20	20	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конференціях, конкурсах, грантових заявках - 7 балів.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший та другий модульні контролю містять по 25 запитань різного рівня складності: перший рівень – 18 запитань по 0,7 бала, другий рівень – 6 запитань по 0,9 бала, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Рекомендована література

Основна література

1. Полінкевич О. М. Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : ВежаДрук, 2023.
2. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
3. Негрей М. В., Тужик К. Л. Теорія прийняття рішень: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2018. 272 с.
4. Технології прийняття управлінських рішень: (Монографія) / За заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової. Харків: «Діса плюс», 2023. 430 с.

Допоміжна література

5. Левіна-Костюк, М., Мельничук, О., Телічко, Н. Методи прийняття управлінських рішень в умовах недостатньої інформації. Економіка та суспільство, 2022. № 43.
6. Методи та моделі прийняття рішень у міжнародному бізнесі : підручник. Н.П. Литвиненко. Центр учбової літератури, 2020. 336 с.
7. Методи прийняття управлінських рішень // Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67с.
8. Олійник О. Роль бізнес-моделей в забезпеченні стійкості бізнес-середовища країни. Вісник НУВГП. Економічні науки, 2022. № 3(99). С. 139-146.
9. Олійник О.О. Вплив бізнес-моделей на стійкість бізнесу. Збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Стійкість бізнесу і добробут домогосподарств: фінансові та соціальні аспекти». Київ, 2022. Вип. XIV. с. 77.
10. Парій Л. В., Кубрак А. О. Прийняття управлінських рішень на підприємстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2023. Вип. 47. С. 75-79.
11. Теорія прийняття рішень : підручник. / За заг. ред. Бутка М. П. К. : «Центр учбової літератури», 2018. 360 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

International Institute for Management Development. URL: <https://www.imd.org/>
Management Consulted. URL: <https://managementconsulted.com/>
Decision Modeling Center. URL: <https://decisionmodelingcenter.nl/>
Global Management Academy. URL: <https://www.globalmanagementacademy.com/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість здійснювати наукові дослідження, публікувати наукові статті, приймати участь у наукових конференціях та конкурсах студентських наукових робіт.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Самоорганізація; емоційний інтелект; саморозвиток; ініціативність; креативність; критичне мислення; адаптивність; лідерські здібності; відповідальність; дисциплінованість; вміння працювати в команді.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні виконуватись вчасно. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність здобувач зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування здобувачами навчальних занять відповідно до Порядку про вільне відвідування студентами навчальних занять в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf>

Неформальна та інформальна освіта

В межах вивчення дисципліни наявна можливість визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті. Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>
Coursera URL: <https://www.coursera.org/> (Advanced models for decision making).

Прометейс URL: <https://prometheus.org.ua/>

FutureLearn URL: <https://www.futurelearn.com/> (Decision making: How to choose the right problem to solve. Introduction to technology-assisted decision-making. Leadership Decision Making).

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого здобувача скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Кодекс честі студента <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Якість освіти. НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Здобувач може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними.

Олійник О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів та підприємництва

Автор
Доцент

Олена ОЛІЙНИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1087
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100